

Tätigkeetsbericht

2018

Ëmweltberodung Lëtzebuerg asbl.

Ëmweltberodung
Lëtzebuerg a.s.b.l.

März 2019

Virwuert vum President

D'EBL 2018

D'EBL 2018, dat sinn 51 Gemengen, also d'Halschend vun all de lëtzebuerger Gemengen, a 4 Gemenge méi ewéi nach dat Joer virdrun. Weider si 14 Organisatiounen a Betriber an 43 Privatleit Member bei der EBL. All eis Memberen bréngen Wëssen an Erfahrung mat eran. Mer hu 4 kompetent Mataarbechter, déi eis Memberen encadréieren, vill flott Iddien lancéieren a fir jiddereen uspreechbar sinn, deen am Ëmwelt- a Klimaberäich en Uleies huet an e Projet wëll realiséieren.

D'EBL ass e wichtege Player am Ëmwelt-, Klima- an Energieberäich ginn, dee vu villen Acteuren ugeschwat gëtt, fir säin Know-How mat eranzubringen a fir aktiv um Ausschaffe vu Projeten a Regelwierker matzeschwätzen.

D'EBL huet sech permanent weiderentwéckelt an sech ni gescheit fir nei Erausforderungen unzehuelen. Dëst zeechent eis aus. Mer sinn offen a fäerte net fir eppes ze probéieren an unzegoen wat fir eis Neiland ass. D'Liewen ass e Léierprozess. Ëmweltschutz a Klimaschutz ass genesou och e Léierprozess, wou ee bestänneg mat neien Erkenntnisser konfrontéiert gëtt, sech nei Léisungsweeër opdinn an een och selwer muenchmol um Ursprung vun der enger oder aner flotter Iddi ass. Wichtig ass, dass ee Courage huet fir sech a nei Thematiken eranzeknéien, sech neit Wëssen unzeeegenen an offen ass fir sech, do wou et néideg ass Partner ze sichen, déi engem kënnen hëllef Léisungen ze fannen.

Voraussetzung fir dës Dynamik ass natierlech dass een déi richteg Mataarbechter huet, déi sech traue fir nei Weeër ze goen, déi flexibel a weltoffe sinn an déi gär mat aneren zesummeschaffen. Natierlech brauch et an enger A.s.b.l. och e Komitee deen de Kader setzt an deem d'Mataarbechter sech beweegen kënnen an un deem se sech orientéieren kënnen. Dee Komitee muss d'Weitsicht hunn fir ze erkennen, wann een de Kader muss upassen oder de Kader muss opmaachen fir och aner Beräicher mat anzuschléissen. A natierlech braucht et Memberen, déi eis engersäits erausforderen mä déi anersäits och Wësse kënnen mat erabréngen. Et ass dëst alles zesammen wat eis als EBL ausmécht an eis bestänneg undreift.

De Kader dat sinn d'Aarbechtsfelder, an deenen een tätig ass. Mä de Kader ass awer och d'Aarbechtsëmfeld an deem ee schafft. Ech muss soen dass d'Plënnere an d'Bamhaus ob Dummeldéng, wou mer eis Büroer zënter dem Mee 2018 hunn och e ganz positiven Impakt huet. Hei si mer agebonnen an e kreatiivt Ëmfeld. Hei schaffen vill aner Acteuren, net am administrative Beräich, wéi an deem Aarbechtsëmfeld wou mer eis Büroer virdrun haten, mä hei schaffen Fräiberuffler, am kreativen a kulturelle Beräich déi d'Welt anescht kucken ewéi déi, déi alles just mat "reglementaresch" Ae kucken. A genee dat inspiréiert a mécht virun allem Loscht drop Neies ze probéieren. D'Zesummeschaffen an engem kreativen Ëmfeld ass enorm beräicherend an och do léiert ee vun deem aneren.

Dëst bestätegt eis och an der Iddi fir Synergien ze sichen mat aneren Acteuren, déi am Ëmwelt- a Klimaschutz agéieren a fir eventuell e gemeinsamt "Haus vun der Ëmwelt", fir et emol sou ze nennen opzebauen. Ob dat am Bamhaus ass oder ob enger anerer Plaz bleift ze kucken. Op alle Fall ass déi méi enk Zesummenaarbecht, déi e regelméisseg Austausch fördert an eis jiddereen méi staark maache kann en Objectif wat mer ustriewen.

Mä zréck zum Joer 2018. Dat läscht Joer konnte mer mat der Gemeng Luerenzweiler déi 50. Gemeng ophuelen an hunn dëst natierlech mat de Gemengevertrieder gefeiert. Mä och eis laangjäreg Memberen sinn ob därselwechter sympathescher Feier geéiert ginn.

Am vergaangen Joer konnte mer dann och eis Équipë definitiv verstärken an en Zäitkontrakt an en definitive Kontrakt ëmwandelen. Dës Gewëssheet huet eis erlaabt a verschiddene Projeten méi laangfristeg ze plangen an erméiglecht eis, eis nach méi um Terrain ze engagéieren a méi Sensibiliséierung am direkte Kontakt mat de Gemengen an hire Bierger ze maachen.

Mer sinn donieft bestänneg am gaangen eis ze hannerfroen an ze analyséieren wéi mer den Ëmwelt- a Klimaschutz nach méi kënnen promovéieren. Dofir muss eis Équipe weider verstärkt ginn an dofir brauche mer déi néideg Finanzmëttel. A punkto Finanzen si mer mam Ëmwelt-, Klima a Nohaltegkeetsministär am Kontakt fir souwuel projetsbezunn, wéi konventionell méi Mëttel ze kréien, fir eist Angebot kënnen ze erweideren.

Am Joer 2018 ware mer a ville Beräicher tätig a konnten engersäits flott Projeten mat de Gemenge maachen, "ENERGIE LIGHT", oder hinne Mëttel un d'Hand ginn fir hir Bierger ze sensibiliséieren, "INFOGRAFIKEN zu Energie- an Ëmweltthemen". Och konnte mer de Gemenge Weeër weisen wéi se méi nohalteg kënnen wiirtschaften, "CLEVER AKAFEN" a schuedstofffräi hir Grénganlage plangen an ënnerhalen, "SANS PESTICIDES". E neie Projet "TRANSFORMA" weisst op, wéi d'Zirkularlökonomie konkret kann ausgesinn.

Donieft hu mer ganz vill Energie an de Projet "NoBe" gestach, bei deem Kriterien ausgeschafft gi sinn fir domadder Cahiers des charges ze generéieren an deenen net méi just nom Präis e Marché vergi gëtt, mä no der ökonomesch beschter Offer an der nohalteger Offer. Weider hu Komiteesmemberen vun der EBL aktiv matgeschafft un der Ausaarbechtung vum Leitfaden "FÜR BESSERES LICHT".

Am Beräich "KLIMAPAKT" sammele mer d'Good-Practice-Projeten vun de Gemengen, bereeden se op, fir datt se och vun anere kënnen ëmgësat ginn. An am Beräich "KOMMODO" ënnerstëtze mer d'Gemengen bei Froen zum Ëmgang mat einzelnen Dossieren an hëllef beim Ausschaffe vun Avisen an Arrêtéen.

Dëst ass en Deel vum Alldagsgeschäft vun der EBL, mä donieft versiche mer natierlech, op all Fro déi eis Memberen eis stellen eng adäquat Äntwert ze ginn.

All dëst geet nëmmen duerch e gutt Zesummespill tëscht de Membere vum Komitee an de Mataarbechter an och mam Input vun eise Memberen. Ech wëll dofir eise Membere Merci soen fir hiren Input, de Mataarbechter fir hir Freed un der Aarbecht, hiert Engagement an hir Bereetschaft fir ëmmer erëm och nei Défien unzehuelen a schlussendlech e grouss Merci un all d'Membere vum Komitee, déi dësen Asaz bréngen nieft hirem normalen Job, an deem se och vill gefuerdert sinn. Ech wënschen eis all dat mer och fir dat nächst Joer e Kuerf voll Aarbecht hunn an datt mer zesumme den Ëmwelt- a Klimaschutz no vir bréngen an datt mer der vill ob eisem Wee kënnen iwwerzeegen, fir dee Wee mat eis ze goen.

Guy SPANIER

President vun der EBL a.s.b.l.

D'Emweltberodung Lëtzebuerg a.s.b.l.

Wat sinn d'Aufgabe vun der EBL?

Mir sinn...

- Neutralt Berodungsorgan fir Ëmweltfroen op Gemengeniveau
- Réseau vu kommunalen a privaten Ëmwelt- a Klimaberoder
- Austauschplattform am Ëmwelt- a Klimaschutzberäich
- Interesseverriedung vun de kommunalen Ëmwelt- a Klimaberoder
- Stëmm an diversen Aarbechtsgruppen oder anere Gremien
- Partner vu ville privaten an ëffentlechen Akteuren

Mir maachen...

- Organiséiere vu Weiderbildungen, Infoveranstaltungen an Exkursiounen
- Ausschaffe vun innovativen Pilotprojeten, Publikatiounen an Aarbechtshëllef
- Schafe vun engem intensiven Austausch vun Erfahrungen an Iddiën tëscht de Gemengen
- Ënnerstëtzung beim Schafe vun engem Ëmweltservice a beim Astelle vun engem Ëmweltberoder an Hëllef fir Jonker beim Eraklammen an de Beruff
- Fördere vun der interkommunaler Zesummenaarbecht an deenen ënnerschiddlechsten Domainen, wéi e.a. am Naturschutz, bei der Waassergestioun, am Energieberäich, an der Offallwirtschaft, der Stadplanung, der Mobilitéit oder bei enger nohalteger Beschafungspolitik.

Nei Impulser bei der Umweltberodung Lëtzebuerg a.s.b.l.:

- Am Joer 2018 konnt d'EBL hier Equipe definitiv och laangfristeg ëm eng Persoun vergréisseren. D'Marianne Kollmesch konnt mat engem CDI fest agestellt ginn, dëst zu reduzéierten an esou drobare Käschte fir d'EBL, well eng EMI-Mesure vum Ministère du Travail fir d'Astelle vu Mataarbechter iwwer 55 Joer méiglech war. Och de Comité konnt 2 nei Persounen dobäi gewannen (Caroline Calmes a Marc Jacoby) an zielt mëttlerweil 10 Memberen. Intensiv gouf virun allem um frësch relancéierte Projet "Energie[light] reloaded", dem Erfollegsprojet "Energie- an Ëmweltthemen fir Bierger" an der Campagne "Ouni Pestiziden" geschafft. Mat dem ganz neie Projet "Transforma" wollt d'EBL sech och lues awer sécher an d'Thematik vun der Kreeslafwirtschaft eruoen.

D'EBL a seng Memberen – e staarkt Team

D'EBL gett geleet vun engem **Comité**, deen zum 31. Dezember 2018 aus 10 Leit bestoung. Aacht vun eise Comitétleit schaffen als kommunal Ëmweltberoder, resp. –beoptragten. Bëi deenen zwee aneren handelt et sech ëm extern Klimaberoder déi och soss duerch hire Beruff intensiv mat Gemengen zesumme schaffen.

- President: **Guy SPANIER** (Ëmweltberoder Gemeng Schéffleng + int. Klimaberoder)
- Vize-President: **Luc FRIEDRICH** (Ëmweltberoder Gemeng Miersch + int. Klimaberoder)
- Sekretär: **Pierre SCHMITT** (Ëmweltbeoptragte Stad Lëtzebuerg + int. Klimaberoder)
- Trésorier: **Jos MATHIEU** (Ëmweltberoder Gemeng Suessem + int. Klimaberoder)
- Comitésmember: **Max KLEIN** (Ëmweltberoder Gemeng Réiser + int. Klimaberoder)
- Comitésmember: **Estelle ROTONDANO** (Ëmweltberoderin Gemeng Monnerech)
- Comitésmember: **Klaus GRÖLL** (IGLux GmbH)
+Klimaberoder Récken un der Mess
- Comitésmember: **Martine SCHUMMER** (Schroeder & Associés SA)
+Klimaberoderin Remeleng, Luerenzweiler, Monnerech, Bettenduerf
- Comitésmember: **Caroline CALMES** (Ëmweltberoderin Gemeng Beetebuerg)
- Comitésmember: **Marc JACOBY** (Ëmweltberoder Gemeng Kayl + int. Klimaberoder?)

Guy Spanier Luc Friedrich Pierre Schmitt Jos Mathieu Martine Schummer Klaus Gröll Estelle Rotondano Max Klein Caroline Calmes Marc Jacoby

D'EBL huet zanter deem Joer véier Mataarbechter déi fest ugestallt sinn an d'Dagesgeschécker vun der EBL leeden. Dëst sinn de **Nils LECHES** (32 Stonnen/Woch), de **Michel WILWERT** (32 Stonnen/Woch), d'**Aline SCHALTZ** (24 Stonnen/Woch) an d'**Marianne KOLLMESCH** (32 Stonnen/Woch).

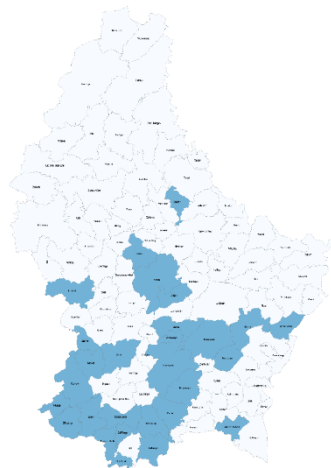

Nils Leches Michel Wilwert Aline Schaltz Marianne Kollmesch

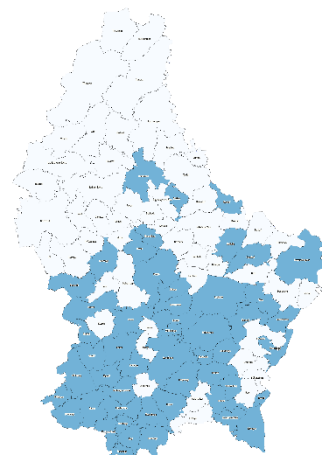
Zousätzlech krut d'Team Ënnerstëtzung vun zwou Studentinnen: **Michèle Nau** (7 Wochen) a **Camille Heintz** (1 Woch).

Mir kruten am Joer 2018 dann och 4 Gemengen als Member dobäi: Lorentzweiler, Rosport-Mompach, Schengen a Bartreng. Soumadder zielt d'EBL Enn 2018 **51 Gemengen** zu hieren Abonnenten an deene ronn 77% vun der Bevëlkerung wunnen. Säit 2012 hu mir eis domadder quasi verduebelt. Doniewt huet d'EBL zum 31. Dezember 2018 **43 Privatmemberen**, woubäi 1 Member aus beruffleche Grënn seng Memberschaft beendegt huet. Ausserdeem huet d'EBL mat der CFL eng weider Member-Organisatioun gewonnen an zielt um 31. Dezember 2018 ronn **14 Member-Organisatiounen**.

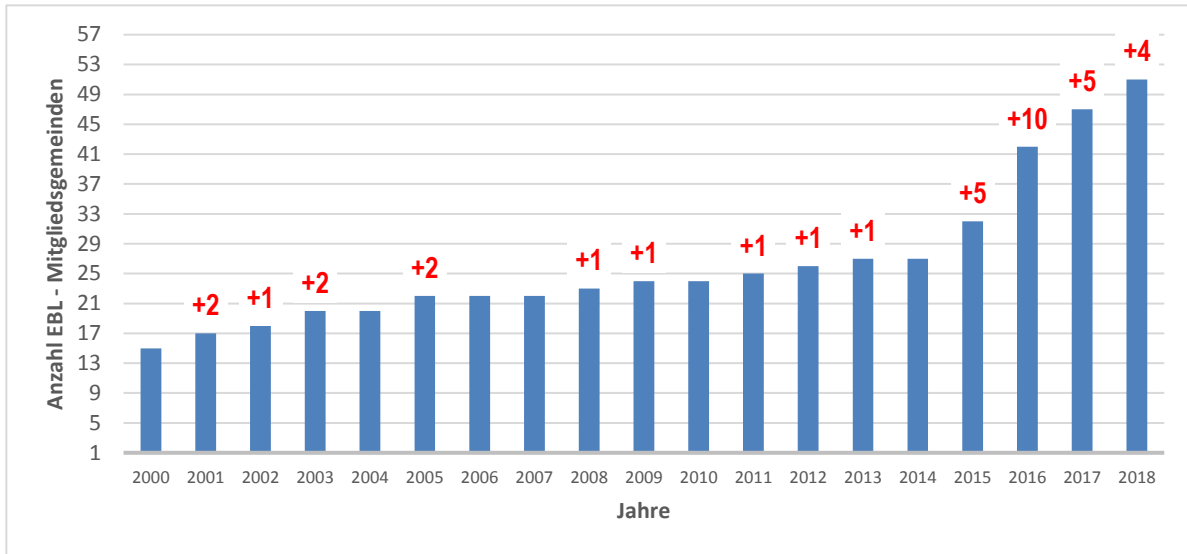
Membergemengen		
BERTRANGE	JUNGLINSTER	SANDWEILER
BECKERICH	KÄERJENG	SCHENGEN
BETTEMBOURG	KAYL	SCHIFFLANGE
BETZDORF	KEHLEN	SCHUTTRANGE
BISSEN	LORENTZWEILER	STEINFORT
BIWER	LINTGEN	STEINSEL
BOURSCHEID	MAMER	USELDANGE
COLMAR-BERG	MERSCH	VILLE D'ESCH-SUR-ALZETTE
CONSDORF	MONDERCANGE	VILLE DE DIFFERDANGE
CONTERN	MONDORF-LES-BAINS	VILLE DE DUDELANGE
DALHEIM	NIEDERANVEN	VILLE DE LUXEMBOURG
DIEKIRCH	PETANGE	VILLE DE REMICH
DIPPACH	RECKANGE-SUR-MESS	VILLE DE RUMELANGE
GARNICH	REISDORF	WALDBILLIG
GREVENMACHER	ROESER	WALDBREDIMUS
HESPERANGE	ROSPORT-MOMPACH	WALFERDANGE
HOBSCHIED	SANEM	WORMELDANGE

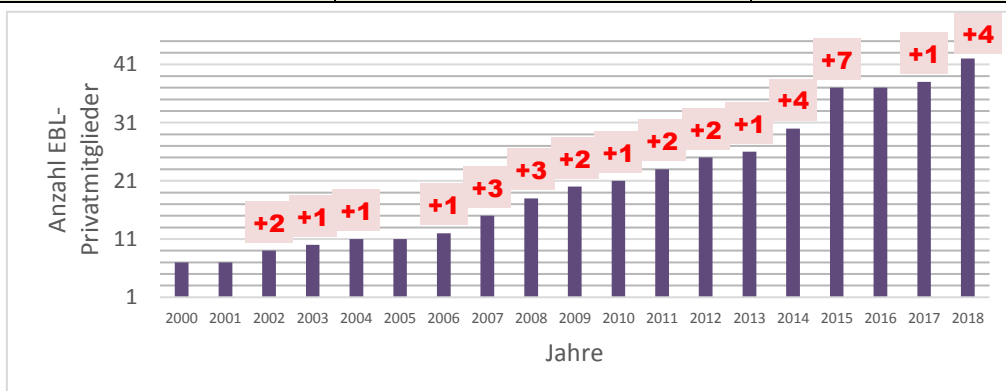
EBL- Membergemengen 2011

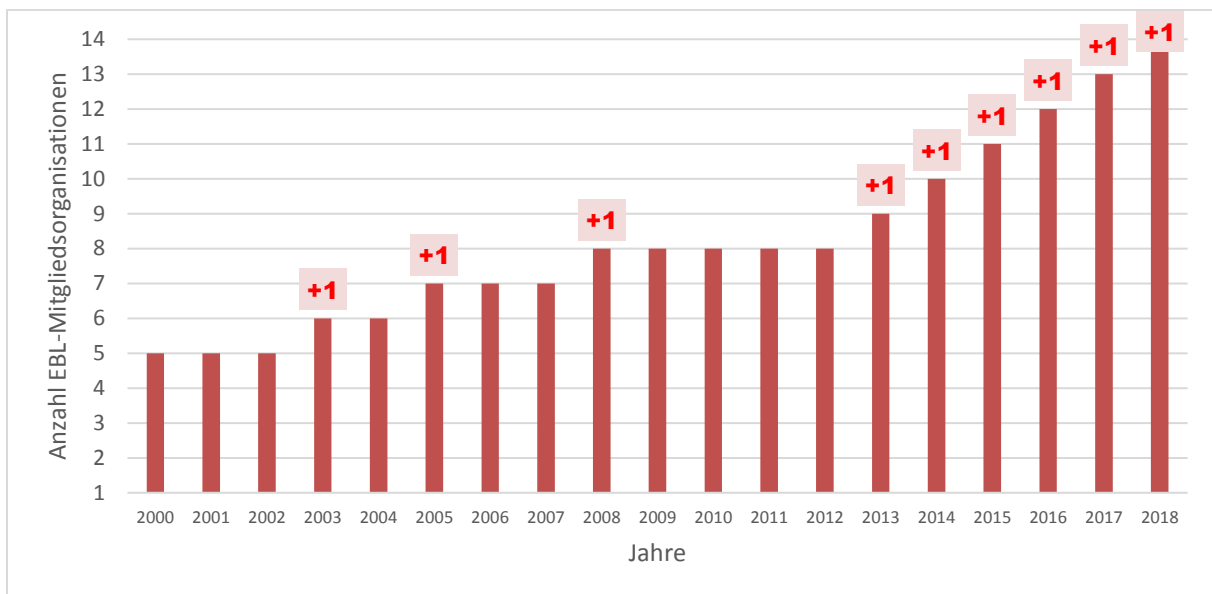
EBL- Membergemengen 2018

Privatmemberen		
BAUER Doris	JACOBY Marc	SCHLICHER THOMAS
BECKER Tom	KETTEL Lynn	SCHMIT Guillaume
BOCHEN Guy	KIEFFER Gérard	SCHMITT Pierre
BONBLET Lea	KLEIN Max	SCHMITZ Armand
BRANDENBURGER Brigitte	LABIDI Diane	SCHROEDER Jeannot
CALMES Caroline	LINDEN Claude	SCHUMMER Martine
CHRISTOPHE Georges	MATHIEU Jos	SIMON Christian
FELLENS Frank	MANEAU Frédérique	SPANIER Guy
FRIEDRICH Luc	MERSCH Jacques	TELAAR Rainer
GREIN Nadine	MORBE Jérôme	URBANY Guy
GRÖLL Klaus	NEU Marc	WAGNER Jean
GROMMES Daniel	PFEIFFENSCHNEIDER Manou	WOLFF Bert
HARLES Aloyse	REUTER Nathalie	WITRY René
HENGEN David	ROTONDANO Estelle	
HOFFMANN Thomas	RUENNENBURGER Thomas	

Member-Organisationen		
CFL	natur&ëmwelt	SIDEC
EU- Kommissioun	Naturpark Our	STEP
IG-Lux	OGBL	SuperDrecksKëscht®
LIST	Schroeder&Associés	SES – Syndicat des Eaux du Sud
Minettkompost	SES Astra S.A.	

Versammlungen an Arbeitssitzungen

Bezeichnung	Unzuel
Comités-Sitzungen & Klausuren	5
RV mat Comités-Memberen (wéint Gestiou vun der EBL)	8
Generalversammlung	1
Entrevue mat der Ministesch Carole Dieschbourg a mam Staatssekretär Camille Gira	1
Seminarer a Veranstaltungen	6
Ouni Pestiziden	38
Energie [light] reloaded	6
Transforma / Ech Kafe Clever	34
Oekoaudit MDDI	8
Aner Projeten	22
Kooperatiounsréunioune mat natur&ëmwelt	2
Zousätzlech Kooperatiounstreffen an Arbeitssitzungen	31
Participatioun bei anere Veranstaltungen	10
TOTAL	170
Newsletter	10

Kampagnen an Aktiounen

Ouni Pestiziden (38 Sätzungen a Veranstaltungen)

- Gesamtkoordinatioun vun der Campagne
- Partner vun der Campagne:
 - Reunioune vun den Aarbechtsgruppen den 6.2. , 7.2. , 13.2. an 14.2.18
 - Plenièr den 6.3. an 7.11.18
 - De Prinzip vun den Aarbechtsgruppen ass an der Plenièr am Konsens ofgeschaaft ginn. Et bleiwen 2 Plenièren am Joer, mat punktuell ze schafenden Aarbechtsgruppe bei Bedarf.
 - Den SES - Sycicat des Eaux du Sud ass den 2.7.2018 als neie Partner vun der Campagne bäikomm.
- Reunioune mat de Gemengen:
 - Schäfferot vu Leideleng – d’Campagne Ouni Pestiziden generell erklären an hier Méiglechkeeten opweisen 16.7.2018
 - Techniker vu Lenneng – Flächeffleeg, Blumen OuniPesti, Fussballsterrain 18.7.18
 - Techniker a Chefgäertner vu Consduerf - Projet Zär fir Eegeproduktioun 26.9.2018, eng Entrevue déi vill Recherche a Mailen engendréiert huet, de konkrete Projet steet nach aus.
 - Ëmweltservice vu Suessem - Fussballsterrain Ouni Pestiziden (Ustouss fir e Projet fir 2019), territoire naturel transfrontalier 23.11.2018
 - Schäfferot an Techniker vu Schëtter: d’Campagne Ouni Pestiziden generell erklären an hier Méiglechkeeten opweisen 29.11.2018
- Aner Reunioune:
 - ASTA: Austausch iwver d’Campagne an Zousécherung vun der géigesäiteger Ënnerstëtzung 19.11.2018
 - Lycée Technique Agricole Ettelbréck: Roll vun der Schoul am OuniPesti, Iwwerleeungen ob d’Schoul Partner vun der Campagne gëtt, Bestriewunge fir wëssenschaftlech Aarbechten zu de Pestiziden zesumme mam LTA ze maachen 18.12.2018
- Ëffentlechkeetsaarbecht:
 - 1 Mol am Mount en Artikel am Lëtzebuurger Wort; 1 Artikel an der CTF-Zeitung, 1 Artikel an der Beienzeitung, 2 Artikelen fir de Gemengebuet
 - Präsenz op ëffentleche Veranstaltungen:
 - SES – (Mulchen, Isoléieren, Bauen fir d’Gemengen) 2.2.2018
 - Waasserfest Uewersauer (semaine sans pesticides) 18.3.2018

Ouljer Blummemaart 6.5.2018

Journée verte commission européenne 31.5.2018

Blummemaart Suessem 8-10.6.2018

Ausstellung "Landwirtschaft der Gifte", Belle Etoile 1-2.6.2018

Fest vun der Natur, Kockelscheier 16-17.6.2018

Planzebourse Stolzebuerg 15-16.9.2018

Mënsbech Rousefest 22.9.2018

Biodiversum Birdwatchday 6.10.2018

- Pressekonferenz zesumme mam SIAS mat der Mme Minister Dieschbourg zu Ouni Pestiziden, Biodiversitéit a Päiperlécksstiewen, Niddernaven 6.5.2018

- Facebooksäit: Steigerung vun den Abonnenten vun 1040 (Januar) op 1310 (Dezember), ganz reaktiv Abonnenten

- Creatioun vun Infopanneaux fir d'Gemengen, déi déi einzel Themen vum OuniPesti op der Plaz fir de Bierger erklären. Dës Panneaux mussen op Initiative vum Sicona nach eng Kéier iwwerschaft ginn an sinn dofir eréischt fir 2019 definitiv.

- Blumen Ouni Pestiziden

- 50/50 Kofinanzéierungsprojet mam MDDI fir: Analyse vun de Planzen zur Kontroll an engem däitsche professionelle Laboratoire, weider Sensibiliséierung vun de Gemengen, Erweiterung vun der regionaler Produktioun, Promotioun bei de privaten Haushalter, Konzeptioun vun engem flexible Stand

- D'Gäertnerei Warnier vu Stroossen konnt als OuniPesti-Gäertner gewonne ginn, Kontakter mat Colabor a Botanika, Kontakter mat der Federation Horticole

- Wëllblummewisen

- Dem Sicona a Naturmusée hier Bestriewungen zu nationaler Produktioun vu Saatgut vun eenheemeschen Arten si gutt viru komm

- De Wëllblummewise-Som ass dem private Publikum zougänglich gemaach ginn, andeems an Zesummenaarbecht mam Blannenheem 50m2-Päckelcher fir de Verkaf gemaach si ginn.

- Finanzéierung:

Eng Demande gouf un den MDDI agereecht fir d'Koordinatioun an d'Aktivitéit vun der EBL am Kader vun der Campagne Ouni Pestiziden finanzéiert ze kréien, d'Äentwert steet nach aus.

Transforma / Ech kafe clever*(34 Sätzungen a Veranstaltungen)*

Ee neie Pilot-Projet vun der EBL zum Thema “Economie Circulaire”. Et handelt sech hei ëm ee Projet, dee vum “Nohaltegkeetsrot” an der “Oeuvre Grand-Duchesse Charlotte” ausgezeechent gouf. De Projet besteet aus eenzelnen zesammenhängende Phasen. 2018 gouf déi éischt Phase initiéiert, wou et virun allem dorëms gong fir kompetent Partner, nei Kollaboratiounsmethoden a Materialtester ze maachen. Weider gouf zum Schluss vum Joer e nationale Concours lancéiert, wou Schüler, Veräiner a Privatpersounen opgeruff goufen, fir en éischte Prototyp vun engem Transforma ze entwerfen.

Transforma: Beim Transforma gëtt Economie Circulaire konkret gelieft an erlieft. Gebaut ginn, an enger éischter Phase, Schachtele fir d'Schoul, déi transformabel, modulabel a reparabel sinn. Et gëtt probéiert e Maximum u lokale Ressourcen ze valoriséieren. Weider gëtt e pädagogesche Wëssens- an Experimentéierset fir Schoulen an Interesséierter begleedend developéiert. Transforma ass e weidert feelend Puzzle-Stéck vum Projet “ech kafe clever” wou et ëm gesond an ökologescht Schoulmaterial geet.

- An der Ufanksphase gouf vill Zäit investéiert fir ökologesch vertriebar, technesch viabel a sozial intelligent Solutiounen an Kooperationsméiglechkeeten ze identifizéieren. Soumat goufen ënnerschiddlech Schräiner aus der Privat- a Sozialwirtschaft kontaktéiert a sech intensiv ausgetosch, mais och onkonventionell Partnerschaften ewéi beispillsweis mat de Fablabs a Makerspacen goufen etabléiert. Seeëreien an Holzveraarbechtungsbetriber goufen och systematesch démarchéiert, dëst um nationale, wéi um internationale Niveau. Verschidde Materialien a nei, innovativ technesch Veraarbechtungsprozesser goufen aktiv gesicht a getest, sief et fir konventionell Veraarbechtungsmethoden oder fir méi technesch Verfahren ewéi Lasercutter oder CNC Maschinnen.
- D’EBL-Team huet sech an der Economie Circulaire aktiv weiderbilden a reegelméisseg vu +Impakt briefen gelooss.
- Och um kommunikative Plang profitéiert dëse Projet fir nei Weeër ze goen an huet ugefaangen ganz ënnerschiddlech Kommunikatiounskanäl ze notzen a mateneen ze kombinéieren. Dëst geet vu klassesche Print-Medien, zu spezifesch Foiren, ewéi Makerfest, bis hin zum konkreten Austausch mat Blogger a Micro-Influencer.
- Erstelle vun enger Websäit (www.transforma.lu) an de Lancement vun engem nationale Concours hunn d’Enn vum Joer 2018 fir dëse Projet geprägt.

- EBL ass frou nieft dem Nohaltegkeetsrot an der Oeuvre Grand-Duchesse Charlotte, och d'SuperDrecksKescht an de Beecreative mat hiere Makerspacen als motivéiert a kompetent Partner gewonnen ze hunn. Zousätzlech ënnerstëtzt de SCRIPT dëse Projet punktuell.

Den Transforma huet 2018 virun allem d'Basis geschaf fir an Zukunft dëse Projet a seng nächst Phase ze féieren an en mam Projet "ech kafe clever" ze kombinéieren.

ech kafe
clever

Seminaren a Veranstaltungen

EBL Neijoerschpatt (01/02/2018)

- Fir zesumme mat eise Memberen op dat neit Joer ungestoussen an eis nei Büroen am Hémicycle ze presentéieren, huet d'EBL op een Neijoerschpatt am gemittleche Kader invitéiert.

Mulchen / Isoléieren / Bauen – ugeplanz fir de Waasserschutz a regional produzéiert fir är Gemeng! (02/02/2018)

- Themen: Um Programm stounge kuerz Presentatioune vun Institutionen a Syndikater zum Thema Waasserschutz a Kreeslafwirtschaft, esou wéi eng Ausstellung vu regionale Produiten (Miscanthus.lu : Mulch a Baumaterial / SES : Waasserschutzmoosnamen / Findelshaff : Bau-Placken aus Stréi / Peintures Robin: Faarf aus Länueleg / Hemmerhaff: Bio-Spelznuddelen / Ramborn: Cidre / IBLA / Landwirtschaftskummer), déi fir eng Gemeng relevant sinn, a Visite vu praktesche Beispiller (Themaqua, Pompelstatioun & Sanéiert Quell).

- Riedner:
 - Syndicat des Eaux du Sud – Bert Wolf: „Von der Quelle bis an den Brunnen, eng ronn Saach“
 - Administration de la gestion de l'eau – Jeanne Hennicot: „Nachhaltige Trinkwasser mit der Landwirtschaft an den Gemeinden“
 - Miscanthus - Carlo Posing: „Miscanthus am Kreeslauf“
 - Ramborn Cider CO. & PositiveImpaKT (Jeannot SCHROEDER) „Positiven zirkulären Impact auf Wasser und Landwirtschaft“
 - Findelshaff - Jean-Luc Friedrich: „Nachhaltige Baumaterialien aus Stréi“
- 42 Teilnehmer

EBL-Generalversammlung für d'Joer 2017 zu Sandweiler (28/03/2018)

- Begrüßung an Usprooch vum President
- Feststellung der Beschlussfähigkeit
- Tätigkeitsbericht 2017, Finanzbericht 2017, Bericht der Revisoren, Präsentation des Budgets 2018
- Neuwahl der Erweiterung des Comité
- Ausblick auf 2018 an Divers

Erzählst du noch oder wirkst du schon? Storytelling als Kommunikationstool (07/03/2018)

- Themen: Wie kann ich Umweltthemen erfolgreich vermitteln? Wie kann ich im Gespräch überraschen? Wie kommunizieren wir unangenehme Themen am besten? Diese Workshop hat sich ganz mit dem Thema Kommunikation durch Technik zum „Storytelling“ befasst.
- Riedner: Tamy Reichling, professionell Schauspielerin und Diplom-Pädagogin
- **10 Teilnehmer**

Seminar „Energiesparen und Gebaier I – Öffentlich Verwaltungen als Energiesperrmotor“ (29/11/2018) (INAP)

- Themen: Grundlagen zum Energieverbrauch, technische Messungen, „menschliche“ Messungen
- Riedner: Hubert Grobecker (e&u Energiebüro Bielefeld)
- **15 Teilnehmer**

Seminar „Energiesparen und Gebaier II – Begehung & Messen“ (30/11/2018) (zu Beeteberg)

- **Themen:** Praktische Seminar mit enger Begehung vom Gebai an der Gemeng Beetebuerg fir selwer verschidden Energie-Parameter ze moossen an uschléissend am Grupp ze diskutieren.
- **Riedner:** Hubert Grobecker (e&u Energiebüro Bielefeld)
- **14 Participanten**

EBL - Wanterriessen (04/12/2018)

- Den Dänschden, 4. Dezember 2018 hu mir zu Blaschent, an der Gemeng Luerenzweiler, eist EBL-Wanterriese gefeiert. Bei dëser Geleeënheet gouf alle präsenten, laangjäregen EBL-Privatmember (mat méi wéi 10 Joer Memberschaf) esou wéi der Gemeng Luerenzweiler, als 50st EBL-Abonntengemeng, mat engem Kaddo Merci gesot.

Weider Aktiounen

Energie- an Ëmweltthema fir de Bierger!

- 6 Infographike mat 6 verschiddenen Energie- an Ëmweltthemen op 4 Sproochen erhältlich (LU, DE, FR, PRT)
- 37 Gemengen an Organisatiounen hunn 2018 deelgeholl
- 4 Partner (MDDI, SES, Ouni Pestiziden, Changeons de Menu.lu)
- & Tipps an Iddien, wéi d'Gemeng déi verschidden Thema weider ausbaue kann
- Gratis fir EBL-Abonntengemengen
- Eng Aktioun fir de KlimaPakt
- Dëse Projet leeft och am Joer 2019 weider

Energie [light] reloaded

- Energiespueren duerch Notzerverhalen, dat ass d'Zil vun dësem Projet
- An Zesummenaarbecht mam Klima-Bündnis Lëtzebuerg
- 10 Gemengen hunn deelgeholl: Betzder, Contern, Esch/Uelzecht, Hesper, Jonglënster, Kayl, Miersch, Suessem, Steesel a Walfer.
- Erstelle vun engem Energiemonitoring-Programm (Excel) fir Gemengen
- Konzeptioun vun 12 Posterem zum Thema Energie a Waasser spueren

- 24 Newsletter mat Tipps zum Energiespueren, um Büro an och Doheem.
- Verschidden Evenementer
- Internetsäit, déi virun allem als “Bibliothéik” an Ënnerstëtzung fungéiere soll. www.energielight.lu
- Och am Joer 2019 leeft de Projet fir weider 10 Gemengen erëm nei un.

Eco-Management am Nohaltegkeetsministère

- Den MDDI huet d'Convention zur Ëmsetzung vum Ökoaudit erneiert bis Enn 2018. Eis Demande fir d'Conventioun weider ze féieren fir 2019 ass nach net beäntwert.
- Fir 2018 war Budget virgesinn, fir verschidde Mossnamen ëmzesetzen, leider ass dëst eréischt ab Fréijoer bekannt gewiescht, sou dass et eng Verzögerung am Oflaf ginn ass.
- Projets:
 - Krunnewaasser drénken: Waasseranalysen hu gewisen dass d'Krunnewaasser am Héichhaus gutt ass. All Mataarbechter huet e Waasserkrou mat MDDI-Logo perséinlech iwwerrecht kritt, dëst mat der entspriechender Infografik zum Krunnewaasser drénken an e Motivatiounsgespréich. (Februar bis Juli 2018)
 - Krunnewaasser drénken: beim Ausdeele vun de Waasserkréi huet sech gewisen, dass d'halschent vun de Leit exklusiv Sprudelwaasser drénken. Dofir war e nächste Schrëtt vum Projet fir d'Kichen mat um Krunnewaasser ugeschlossene Sprudelwaasser-Maschinen ze equipéieren. Den Deel-Projet war obwändeg an der Recherche zu den technesche Contrainten an Ufuerderungen. Et ass trotzdem awer schlussendlech vun travaux publics ofgeleent ginn. (Juli bis Oktober 2018)
 - Ersetze vun de Leuchtmittel géint LED: de Projet ass ganz lues an der Duerchféierung, well mer vum attiréierten Elektriker fir d'Offer ofhänken. Et gouf e puer Réunionen op der Plaz, awer bis Enn des Joers war nach keng brauchbar Offer zur Verfügung. (Februar bis Dezember 2018)
 - Ëmprogramméiere vun de Luuchten an de Réunionssäll, déi ëmmer u sinn, och wann et hell ass: den selwechten Szenario wéi bei den LED-Luuchten.
 - Dauer an Heefegkeet vun der Beliichtung vun den Trapenhaiser: den selwechten Szenario wéi bei den LED-Luuchten.
 - Hänn ofdréchnen op den Toiletten: Ufanks des Joers ass e System vun Jetstream-Loftdréchner favoriséiert ginn, fir d'Pabeierdicher ze ersetzen an esou den Offall an de Resourceverbrauch ze reduzéieren. Dës Iddi huet fir onzefrident Rumoueren bei de

Mataarbechter vum MDDI gesuert. Dofir ass eng Online-Ëmfro gestart ginn, iwwer d'Bereedschaft zum Unhuelen vun de verschiddenen Händdréche-Systemer (März 2018). D'Ëmfro huet zu enger neier Ausrichtung gefouert: e System mat klénge wäschbaren Handdicher gëtt favoriséiert. Dëse Projet ass am Dezember ugeholl ginn a gëtt 2019 realiséiert.

- Offall trennen: d'Botzpersonal vum MDDI huet eng Optrëschungs-Formatioun iwwert d'Offalltrenne kritt (September 2018). An de Kichen ass eng grafesch Gebrauchsanweisung zum Offalltrenne fir d'Mataarbechter opgehaang ginn (September 2018). De Label 'Superdreckskecht fir Betriber' ass am Oktober mat Succès nei auditéiert ginn.
- Problemateschen Offall vermeiden: d'Initiativ fir eng Sensibiliséierung ze maachen, fir Aluminium-Kaffiskapselen duerch kompostéierbar Kaffiskapselen ze ersetzen, ass ofgeleent ginn (November 2018).

Praxisbeispiller fir de Klimapakt

- "Good-Practice-Beispiller" vu Gemengen – fir Gemengen
- Ausschaffe vun 12 Praxisbeispiller aus 6 verschiddene Gemengen (Schëffleng, Ettelbréck, Suessem, Déifferdeng, Kayl a Beetebuerg) zu verschiddenen Ëmwelt- an Energiethemen.
- An de nächste Méint/Joere solle weider Dokumenter zesumme mat de Gemengen ausgeschafft ginn, esou dass ëmmer nei Beispiller aus de Gemengen dobäi kommen.
- Zousätzlech zu de Praxisbeispiller sammele mir fir déi verschidden Themefelder (Energie, Mobilitéit, Naturschutz, Nohalteg Beschaffung, Offall, Raumplanung, Waasser a Kooperatioun) praktesch Informatiounen an interessant Dokumentatiounen fir d'Gemengen.

Nohalteg öffentlech Beschaffung (zesumme mam MDDI)

- Mat dësem Co-Finanzéierungsprojet huet d'EBL, zesumme mam MDDI, sech virgeholl, d'Beschaffungspolitik an de Gemengen a beim Staat méi nohalteg ze gestalten. De Projet ass schonn am Joer 2016 ugelaf. D'Publikatioun ass fir d'Joer 2019 virgesinn.
- Mat Hëllef vun enger Internetplattform gëtt praktesch opgewisen, wéi eng Kriterien ee kann an enger öffentlecher Ausschreibung mat ophuelen, fir dës méi ëmweltfrëndlech, sozial an ökonomesch sënnvoll ze maachen. Dëst mat Hëllef vu Labelen, Guidelines an un Hand vu "Good-Practice-Beispiller" aus dem In- an Ausland.

- En interaktiven Tool (“NoBe Builder”) op der Plattform erméiglecht et, eenzel Kriterien fir säi Cahier de Charge ze selektionéieren an ze exportéieren.
- Roll vun der EBL: Entwécklung vum Tool, Sammele vu Beispiller a Leitfäden, Koordinatioun

D'EBL stellt sech vir op der Formation des élus!

- 4 mol haten déi neigewielte Gemengevertrieder d'Méiglechkeet sech duerch d'Beamte vum Nohaltegkeetsministère iwwert d'Theme Waasser an Ëmwelt informéieren ze loossen. Och d'EBL krut d'Méiglechkeet, sech virzestellen an d'Roll vum Ëmweltberoder duerzeleeën. Wat sinn de Gemengen hier Rechter, Aufgaben a Flichte wann et ëm Ëmwelttheme geet? Doriwer hunn eis Comités-Member während de 4 Sétzungen informéiert. Op eisem Internetsite hu mir d'Presentatioune vun dëser Informatiounsveranstaltung zesummegeallt.

EBL-Newsletter

- 10 Newsletter am Joer 2018
- Informatiounen iwwert d'Aarbecht vun der EBL & interessant Material, Dokumenter, Evenementer etc. vu Partnerorganisatiounen oder aneren Akteuren aus dem Umweltberäich
- Verschéckt un ca. 400 Kontakter
- Aschréiwen: www.ebl.lu/newsletter

EBL-Facebook-Site

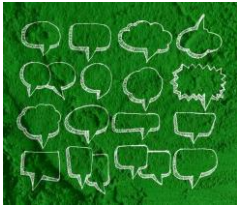
- Regelméisseg Posts mat hëllefreichen Informatiounen aus dem Ëmweltberäich
- Bewertung: 5 Stären
- Likes: 300 / Followers : 320
- Kontakt: @EmweltberodungLetzebuerg

OuniPesti-Facebook-Site

- Regelméisseg Posts mat ville Biller iwwert d'Gemengen Ouni Pestiziden an Informatiounen zum Gaart Ouni Pestiziden
- Likes: 1320 / Followers : 1300
- Kontakt: @OuniPestiziden

Austausch mat eise Member

- Iwwert d'Joer kréie mir esou munch interessant Info vun eise Memberen, déi mir ëmmer gäre beäntwerten oder gegebenenfalls un eist Netzwiirk weider leeden.

Infostand op der "Journée verte - Comission europeenne"

- Den Donneschden, 31. Mee 2018 hu mir un der Journée verte vun der europäescher Kommissioun mat engem Infostand deelgeholl. Zil war et d'Mataarbechter iwwert Energie- an Ëmweltthemen ze informéieren. Mir hu vun eisem Miesskoffer Gebrauch gemaach, fir den Interesséierten ze weisen, wéi ee mat klengen Tricks oder Hëllefsmëttel Energie aspuere kann.

Informationsstand um Klimadag 2018

- De Méinden, 12. November huet d'Klima-Bündnis Lëtzebuerg op de Klimadag agelueden. Um Programm stoung Virträg an Informationsstänn fir Gemengen. Och mir ware mat engem Stand vertrauden an hunn iwwert eis Projeten informéiert.

EBL Publizitéit - Artikel am Lëtzeburger Wort

- An de grénge Säite vum Lëtzeburger Wort gouf am Juli een Artikel iwwert eis publizéiert. Hei stelle mir de Berufsstand vum Ëmweltberoder vir a gi kuerz op d'Wichtigkeet vun eisem Netzwiirk a konkret Projeten an.

EBL Publizitéit - Mikroplastik

- An eisem Artikel iwwert de Mikroplastik, deen zesummen mat AKUT publizéiert gouf, informéiere mir iwwert d'Gefore vum mikroskopesch klengen Plastik, deen ee leider ëmmer nach vill ze oft a Produceite fënnt. Den Artikel gouf och am Lëtzeburger Wort publizéiert.

EBL – Nei Büroen

- Mir si geplënnert! Säit de Méinden, 28. Mee 2018 hu mir eis Büroen am Bamhaus zu Dummeldeng bei der Gare. Hei sëtze mir an engem 4rer-Gemeinschaftsbüro a kënnen dem Bamhaus seng Infrastruktur (Kichen, Reuniounssäll, etc.) mat notzen.

Mam Velo op d'Schaff

- D'EBL-Mataarbechter hu matgemaach bei der Aktioun MVOS
- 1.588 Teams – 3.844 Teilnehmer – 1.241.508 km – 276.546 kg CO₂ agespuert
- D'EBL-Equipe „Emweltberiders“ huet et op insgesamt 1.464 km bruecht
- Dat sinn 32.611,55 kg agespuerten CO₂ Emissiounen
- Virbildfunktioon an de Spaass um Velofueren

Äre Partner bei Ämweltfroën

Emweltberodung Lëtzebuerg (EBL) a.s.b.l

Bamhaus 18F, rue de la Cimenterie
L-1337 Luxemburg

E-Mail: info@ebl.lu

Internetseite: www.ebl.lu

Emweltberodung
Lëtzebuerg a.s.b.l.

Koordination und Projekte:

Nils LECHES / leches@ebl.lu / Tél: (+352) 2478 6831

Michel WILWERT / wilwert@ebl.lu / Tél: (+352) 2478 6831

Aline SCHALTZ (schaltz@ebl.lu) / Tél: (+352) 2478 6866

Marianne KOLLMESCH (kollmesch@ebl.lu) / Tél: (+352) 2478 6869